

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

150

023

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA ORGANIZACJI I MOBILIZACJI WOJSK

DO UŻYTKU
BIBLIOTECZNEGO

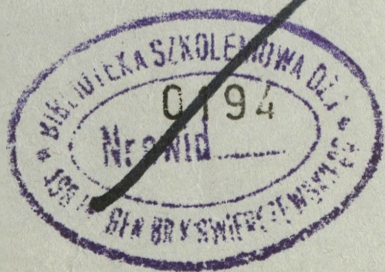
TAJNE

Egz. Nr 1

Płk dypl. Kazimierz ZDANIAK

**ORGANIZACJA, PLANOWANIE I KIEROWANIE
PROCESEM MOBILIZACYJNEGO ROZWINIĘCIA ZT
(DYWIZJI) W RAMACH OSIĄGANIA WYŻSZYCH
STANÓW GOTOWOŚCI BOJOWEJ**

(Projekt skryptu)

038571

**ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego**

~~038571~~

Colour Chart #13

DANES-PICTA.COM

150

023

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA ORGANIZACJI I MOBILIZACJI WOJSK

**DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO**

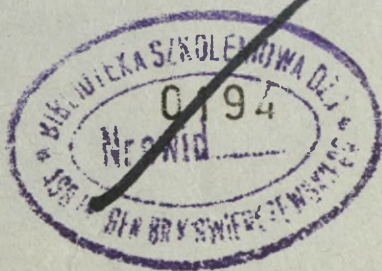
TAJNE

Egz. Nr 1

Płk dypl. Kazimierz ZDANIAK

**ORGANIZACJA, PLANOWANIE I KIEROWANIE
PROCESEM MOBILIZACYJNEGO ROZWINIĘCIA ZT
(DYWIZJI) W RAMACH OSIĄGANIA WYŻSZYCH
STANÓW GOTOWOŚCI BOJOWEJ**

(Projekt skryptu)

038571

**ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOŁY WYŻSZEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego**

038571

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im.gen.broni Karola SWIERCZEWSKIEGO

KATEDRA ORGANIZACJI I MOBILIZACJI WOJSK

WYDZIAŁ
SZKOLENIOWY

~~T A J N E !~~

Egz.nr 1

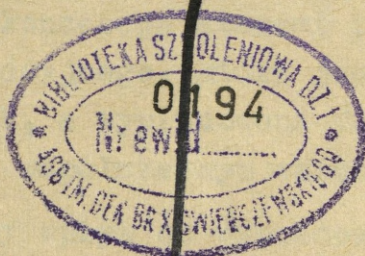
" Z A T W I E R D Z A M "
SZEF KATEDRY
ORGANIZACJI I MOBILIZACJI WOJSK ASG WP

płk dypl. Mieczysław BRONOWICKI

Prok. nr 12657 J

ORGANIZACJA, PLANOWANIE I KIEROWANIE PROCESEM
MOBILIZACYJNEGO ROZWINIĘCIA ZT /dywizji/ W RAMACH
OSIAGANIA WYŻSZYCH STANOW GOTOWOSCI BOJOWEJ.

/ Projekt skryptu /

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

38571

OPRACOWAŁ

płk dypl. Kazimierz ZDANIAK

Temat : ORGANIZACJA, PLANOWANIE I KIEROWANIE PROCESEM MOBILIZA-
=====
CYJNEGO ROZWINIECIA ZT /dywizji/ W RAMACH OSIAGANIA
=====
WYŻSZYCH STANOW GOTOWOSCI BOJOWEJ.
=====

W s t ę p

=====

Określenie charakteru ewentualnej przyszłej wojny i właściwe przygotowanie do niej wojsk było zawsze najtrudniejszym zadaniem stojącym przed dowództwami sił zbrojnych. We współczesnych warunkach problem ten komplikuje się jeszcze bardziej. Wynika to przede wszystkim z burzliwego rozwoju środków walki. Broń masowego rażenia spowodowała konieczność szukania nowych form i zasad przygotowania wojsk do przyszłych działań oraz opracowania właściwych koncepcji dotyczących struktury organizacyjnej sił zbrojnych i ich użycia na przyszłym polu walki.

Specyfika rozwoju zagadnień mobilizacyjnych w odróżnieniu od innych kierunków myśli wojskowej, polega na występowaniu obiektywnych trudności wpływających ze szczególnej tajemnicy wszystkich przedsięwzięć mobilizacyjnych, co uniemożliwia sprawdzenie niektórych teoretycznych założeń w praktyce w takim stopniu, jak to można stosować na przykład w ćwiczeniach taktycznych lub przedsięwzięciach techniczno-konstrukcyjnych.

Właściwa koncepcja stanowi podstawę do opracowania realnego planu mobilizacyjnego, który jest decydującym elementem gotowości bojowej wojsk, a wypracowane formy i zasady mobilizacyjne powinny odpowiadać współczesnym warunkom prowadzenia wojny.

Decydujący wpływ na wypracowanie właściwych zasad przygotowania i przeprowadzenia mobilizacji posiada charakter ewentualnej przyszłej wojny, a zwłaszcza jej początkowy okres.

Współczesna wojna może rozpocząć się w warunkach szybkiego narastania i zaostrzania się sytuacji polityczno-militarnej między przeciwstawnymi stronami, lub przeciwnik może rozpocząć ją nagle, wykonując gwałtowne i zaskakujące uderzenia raketowo-jądrowe, zarówno na wojska operacyjne jak i na zaplecze kraju.

Działania wojenne mogą rozpocząć się przy użyciu broni konwencjonalnej, a eskalacja działań może doprowadzić do użycia broni jądrowej od skali taktycznej do strategicznej.

Oddziaływanie lotnictwa, uderzeń raketowo-jądrowych, jak i prowadzenie działań psychologicznych, dywersyjnych i desantowych może wpłynąć na utrudnienie i opóźnienie w mobilizacyjnym rozwijaniu wojsk. Może spowodować ubytek w gospodarce narodowej będących na przydziałach mobilizacyjnych żołnierzy rezerwy, pojazdów samochodowych, maszyn inżynieryjnych. Poważnym zakłóceniem może ulec system łączności wojskowej i ogólnopństwowej.

Planowane rozśrodkowanie ludności może spowodować przemieszczenie się zasobów ludzkich i transportu nie zawsze zgodni z potrzebami mobilizacyjnymi. Sytuacja taka może wpływać ujemnie na terminy zakończenia mobilizacji, zwłaszcza w jednostkach uzupełnianych eksterytorialnie.

Ewentualna przyszła wojna toczyć się będzie na wielkich przestrzeniach, z dużym tempem działań i często zmieniającą się sytuacją operacyjną. Przeciwnik dążył będzie do izolacji dopływu świeżych sił na pole bitwy. Wszystko wskazuje na to, że mobilizacyjne rozwinięcie sił zbrojnych może odbywać się w trudnych warunkach, a decydującym czynnikiem prowadzenia ich rozwinięcia będzie czas.

I. ZASADY OGOLNE MOBILIZACYJNEGO ROZWINIECIA ZT /JEDNOSTEK WOJSKOWYCH /.

1. Mobilizacyjne rozwinięcie jest to całokształt przedsięwzięć zapewniających szybkie przejście wojsk ze struktury organizacyjnej czasu pokojowego na strukturę organizacyjną czasu wojennego w oparciu o nagromadzone rezerwy osobowe i materiałowe z gospodarki narodowej.
2. Zadania mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych /ZT/ są ściśle uwarunkowane charakterem współczesnej wojny i możliwościami ekonomicznymi państwa. Realizacja przedsięwzięć związanych z mobilizacyjnym rozwinięciem może być

dokonana przed konfliktem lub w toku trwania konfliktu zbrojnego.

3. Mobilizacyjne rozwinięcie uzależnione jest od koncepcji operacyjnego wykorzystania poszczególnych ZT /oddziałów/. Rzutuje to bezpośrednio na system, zakres, sposób, czas i tempo przeprowadzenia mobilizacji.

Dla zapewnienia realizacji zaplanowanych czynności mobilizacyjnych muszą być spełnione następujące warunki:

- odpowiednie rozmieszczenie baz mobilizacyjnych ;
- realizacja rezerw osobowych zapewniająca terytorialne uzupełnianie potrzeb mobilizacyjnych jednostek wojskowych ;
- zgromadzenie w odpowiednich ilościach sprzętu i materiałów na zaspokojenie potrzeb mobilizacyjnych ;
- odpowiedni poziom wyszkolenia i przygotowania rezerw osobowych.

4. Realizacja przedsięwzięć mobilizacyjnych powinna być skryta i maskowana.

5. Zakres przedsięwzięć do wykonania w czasie mobilizacji wiąże się ściśle ze stanem organizacyjnym jednostek ZT /jednostki rozwinięte, o niepełnych stanach osobowych, skadrowane i formowane od nowa na bazie załączków wojennych lub grup mobilizacyjnych/. Dlatego też podział pod względem mobilizacyjnym jest następujący :

- jednostki mobilizujące ;
- jednostki mobilizujące się ;
- jednostki mobilizowane ;
- jednostki formowane od nowa.

6. Odpowiednio przygotowane miejsca mobilizacji /zasadniczy i zapasowy rejon mobilizacji/.

- Zasadniczy rejon mobilizacji - stałe miejsce dyslokacji jednostki wojskowej.
- Zapasowy rejon mobilizacji - jest to rejon /obszar/ zapewniający warunki do realizacji czynności mobilizacyjnego rozwinięcia jednostki wojskowej poza rejo-

nem stałej dyslokacji.

II. RODZAJE STANÓW GOTOWOSCI BOJOWEJ

W zależności od stopnia zagrożenia oraz zadań ustalono dyrektywą MON następujące stany gotowości bojowej wojsk :

- stała gotowość bojowa ;
- podwyższona gotowość bojowa ;
- pełna gotowość bojowa.

1. Stała gotowość bojowa

W okresie pokojowym w siłach zbrojnych utrzymuje się rodzaje wojsk i jednostki wojskowe o zróżnicowanym stopniu ich rozwinięcia. Podporządkowane to jest ogólnym celom naszego systemu gotowości bojowej. Wymogi te obiektywnie wynikają z charakteru zagrożenia istniejącego współcześnie na ETDW oraz miejsca i roli PRL i jej sił zbrojnych w ramach ugrupowania państw Układu Warszawskiego.

Niepełność rozwinięcia sił zbrojnych zaliczyć należy do powszechnie dziś obowiązujących prawidłowości w armiach zarówno czołowych potęg militarnych, jak i państw mniejszych. Nawet dla najbardziej zasobnych państw, koszty stałego utrzymywania pod bronią całkowicie rozwiniętych sił zbrojnych, zwłaszcza w kontekście wciąż rosnących wydatków na uzbrojenie i techniczne wyposażenie wojsk przekraczają ekonomicznie dopuszczalny pułap. Stąd też, niezależnie od swej wielkości współczesne armie okresu pokojowego, stanowią jedynie podstawę do rozwinięcia wojsk na wypadek wojny. Konkretnie rozwiązania w tej dziedzinie muszą oczywiście uwzględniać specyfikę położenia, stosunku sił oraz przewidywanych działań.

Mimo zróżnicowanego stopnia rozwinięcia wojsk jednocześnie realizują one przedsięwzięcia w stanie stałej gotowości bojowej ponieważ ma to duży wpływ na zakres prac wykonywanych w czasie mobilizacyjnego rozwijania jednostek wojskowych.

Stan stałej gotowości bojowej - jest to stan utrzymywany w okresie pokoju, w którym poszczególne jednostki organizacyjne dywizji zachowują pełną zdolność do wykonywania właściwych sobie zadań, związanych z zapoczątkowaniem i uruchomieniem procesu osiągania wyższych stanów gotowości bojowej oraz innych zadań wynikających ze stopnia organizacyjnego rozwinięcia, rodzaju przeznaczenia, charakteru i specyfiki jednostki - określonych w dyrektywach o gotowości bojowej i innych dokumentach z tym związanych.

Dla dywizji o niepełnych stanach osobowych i skadrowanych utrzymanie stałej gotowości bojowej polega na zachowaniu zdolności do realizacji zadań wynikających z planów mobilizacyjnych.

Stalą gotowość bojową, a co za tym idzie zdolność do wykonywania określonych zadań jednostki wojskowe, sztaby, instytucje i uczelnie wojskowe zapewniają przez codzienne utrzymywanie :

a/ w jednostkach operacyjnych i OTK minimum 70% oraz sztaby od szczebla ZT /włącznie/ wzwyż, uczelniach i instytucjach wojskowych wszystkich typów oraz w jednostkach liczebnie małych / do 30 osób/ - nie mniej niż 50% stanu ewidencyjnego żołnierzy, z tym, że odpowiednio 50% i 35% w miejscu stałej dyslokacji, a 20% i 15% w zasięgu bazepośredniej dyspozycyjnej kontroli przełożonych w garnizonie i w jego pobliżu aby mogli przybyć do jednostki :

- rozwiniętej lub będącej w rzucie awangardowym do czasu osiągnięcia przez nią pełnej gotowości bojowej
- o niepełnym stanie osobowym lub skadrowanej do czasu osiągnięcia przez nią gotowości rozpoczęcia realizacji zadań mobilizacyjnych ;

- b/ co najmniej 80% - w jednostkach rozwiniętych i nie mniej niż 70% - w jednostkach o niepełnych stanach osobowych i skadrowanych stanu ewidencyjnego pokojowych należności uzbrojenia i sprzętu wojskowego w pełnej sprawności technicznej ;
- c/ w odniesieniu do samochodów ZN co najmniej 95% w pełnej sprawności technicznej ;
- d/ utrzymywanie elementów systemu ąłarmowego w pełnej sprawności zapewniającej przekazywanie sygnałów w czasie ustalonym dyrektywą ;
- e/ ciągle utrzymywanie w gotowości eksploatacyjnej obiektów i urządzeń stałych, zapewniających : wykonanie planowanych zadań bojowych, mobilizacyjne rozwinięcie, sprawne osiągnięcie wyższych stanów gotowości bojowej, możliwość rozwinięcia polowego systemu dowodzenia, ochronę i obronę stanów osobowych w miejscu dyslokacji ;
- f/ ciągłą aktualizację planów osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej i mobilizacyjnego rozwinięcia ZT /oddziału/, jak również innych dokumentów z tym związanych ;
- g/ utrzymywanie zapasów nienaruszalnych uzbrojenia i sprzętu technicznego w pełnej sprawności oraz zapasów materiałowych w pełnej przydatności użytkowej - na potrzeby mobilizacyjne oraz potrzeby związane z przegrupowaniem do rejonów wyjściowych - tzw. zapasów doraźnych /wg. ustalonych norm/ ;
- h/ Utrzymanie w stanie dyżurowania : po jednej baterii w każdym pułku artylerii przeciwlotniczej w gotowości do otwarcia ognia w ciągu 50 minut, po jednej baterii - ZSU-23-4 wg. ustalonej kolejności dyżurowania przez przełożonego w gotowości do otwarcia ognia w ciągu 40 minut oraz 25% przeciwlotniczych karabinów maszynowych w gotowości do otwarcia ognia w ciągu 25 minut.

2. Stan podwyższonej gotowości bojowej - jest to stan osiągnięty przez jednostki dywizji w wyniku zrealizowania kompleksu przewidywanych przedsięwzięć, stwarzające dogodne warunki do szybszego i sprawniejszego osiągnięcia stanu pełnej gotowości bojowej w określonych obiektach lub rejonach.

Stan podwyższonej gotowości bojowej zarządza się w sytuacji, gdy nie ma jeszcze bezpośrednich oznak natychmiastowego rozpoczęcia działań wojennych. Może być - wprowadzony dla całości lub części dywizji.

Po otrzymaniu sygnału "Stan podwyższonej gotowości bojowej" - w postaci kryptonimu /sygnału/, w sztabie i jednostkach dywizji przeprowadza się przedsięwzięcia zgodnie z dyrektywą MON oraz planami osiągania gotowości bojowej dla poszczególnych jednostek.

Relizacja przedsięwzięć stanu podwyższonej gotowości bojowej winno zapewnić jednostkom dywizji zorganizowane rozpoczęcie mobilizacyjnego rozwinięcia w określonym miejscu, czasie i z określonymi dla nich zapasami materiałowymi.

stan

Szczególnie ważny i korzystny ten jest dla dywizji skadrowanej. Pozwala on, przy odpowiednim czasie trwania, na wykonanie wszystkich lub prawie wszystkich przedsięwzięć określonych w planach, a umożliwiających sprawne i terminowe osiągnięcie stanu pełnej gotowości bojowej.

W stanie tym :

- a/ jednostki rozwinięte i rozwijane systemem alarmowym powołują z rezerwy i pobierają z gospodarki narodowej należne uzupełnienie w ciągu 8 godzin i do G+12 osiągają gotowość do działań bojowych ;
- b/ pozostałe jednostki / w tym nowoformowane/ powołują mobilizacyjne rzuty alarmowe w ciągu 8 godzin i do G+12 osiągają gotowość do mobilizacyjnego rozwinięcia się według struktury organizacyjnej czasu wojennego i osiągnięcia pełnej gotowości bojowej.

3. Stan pełnej gotowości bojowej - jest to stan, w którym wojska po zrealizowaniu przewidzianych planami przedsięwzięć natury organizacyjnej, mobilizacyjnej i szkoleniowej są zdolne do wykonania w pełni zadań bojowych wszystkimi posiadanymi siłami i środkami w dowolnie złożonej sytuacji.

Stan pełnej gotowości bojowej może być wprowadzony dla całości lub części dywizji po uprzednim :

- a/ wprowadzeniu stanu podwyższonej gotowości bojowej - lub ;
- b/ bezpośrednio ze stanu stałej gotowości bojowej.

Wprowadzenie stanu "pełnej gotowości bojowej" stosuje się w wypadku bezpośredniego zagrożenia państwa lub niespodziewanego napadu przez nieprzyjaciela.

W procesie osiągnięcia stanu pełnej gotowości bojowej :

a/ jednostki rozwinięte i rozwijane systemem alarmowym ze stanu stałej gotowości bojowej osiągną pełną gotowość bojową do wykonania planowanych dla nich zadań bojowych w ciągu 8-10 godzin ;

b/ jednostki o niepełnych stanach osobowych, skadrowane i nowoformowane dokonują mobilizacyjnego rozwinięcia :

- ze stanu podwyższonej gotowości bojowej w ciągu 12 - 14 godzin ;

- ze stanu stałej gotowości bojowej w ciągu 14-16 godzin a po dalszych 12 godzinach osiągną gotowość do wykonania planowanych dla nich zadań.

4. Powolywanie mobilizacyjnego rzutu alarmowego - planuje się w dwóch wariantach :

a/ w razie wprowadzenia stanu pełnej gotowości bojowej - łącznie z pozostałym uzupełnieniem przy pomocy akcji kurierskiej terenowych organów administracji państwowej ;

b/ w razie wprowadzenia stanu podwyższonej gotowości bojowej
- za pomocą akcji kurierskiej organizowanej siłami jedno-
stek wojskowych, jak i terenowych organów administracji
państwowej przy stosowaniu różnych form doręczania doku-
mentów powołania, w tym również systemem łańcuchowym
/przez skrzyknięcie/, przy czym jednostki mobilizujące
się systemem alarmowym organizują powołanie wyłącznie
swoimi siłami, jeśli potrzeby nie przekraczają 10% stanu.

Jeśli potrzeby są wyższe od 10%, powołanie uzupeł-
nienia następuje wyłącznie siłami urzędów terenowej admi-
nistracji państwowej.

Powołanie oficerów rezerwy, posiadających przydzia-
ły mobilizacyjne na stanowiska ~~absolutnie~~ warunkujące
gotowość jednostki - ujmuje się w system alarmowego powia-
damiania kadry jednostki.

III. WŁASCIWOSCI ORGANIZACJI I PRZYGOTOWANIA MOBILIZACYJNEGO ROZWINIECIA DYWIZJI. =====

Mobilizacyjne rozwinięcie dywizji może być realizowane przez stopniowe podnoszenie gotowości bojowej i wykonywanie wybranych zagadnień /czynności/ z poszczególnych stanów gotowości, przez wcześniejsze wykonanie przedsięwzięć przygotowawczych, ewentualnie może ona przystąpić do mobilizacyjnego rozwinięcia ze stanu stałej gotowości bojowej.

Terminy realizacji nakazanych do wykonania przedsięwzięć mogą być realizowane i rozłożone w dłuższym czasie niż to przewidują plany poszczególnych jednostek. Wynika z tego, że w poszczególnych jednostkach będą narastać siły i środki umożliwiające w każdej chwili zrealizowanie czynności potrzebnych dla mobilizacyjnego rozwinięcia w stosunkowo krótszym czasie od planowanego.

W okresie stopniowego rozwijania sił zbrojnych zadania będą stawiane dla wybranych rodzajów wojsk, a w nich dla najważniejszych jednostek lub związków taktycznych. W takiej sytuacji w dywizji /szczególnie typu skadrowanego/ mogą być rozwijane tylko niektóre oddziały.

Sytuacja wojskowo-polityczna może zmusić MON do mobilizacyjnego rozwinięcia sił zbrojnych w tempie przyspieszonym tzn. przez wprowadzenie stanu pełnej gotowości bojowej z pominięciem podwyższonej gotowości bojowej.

Do przekazywania sygnałów alarmowania i zarządzania mobilizacji w ZT i oddziałach został zorganizowany Zintegrowany System Alarmowania i Powiadamiania ZGSA. Funkcję garnizonowych ośrodków alarmowania spełniają w poszczególnych garnizonach Dowództwa Garnizonów lub wyznaczonych jednostek.

Po wprowadzeniu podwyższonej gotowości bojowej w dywizji organizuje się elementy mobilizacyjnego rozwinięcia :

- 1/ punkt kierowania OWSGB i mobilizacją /zespół kierowania procesem osiągania wyższych stanów gotowości bojowej / ;
- 2/ grupę operacyjno-szkoleniową ;
- 3/ punkt kontrolno-informacyjny ;
- 4/ punkt przyjęcia i rozdziału środków transportowych ;
- 5/ grupy mobilizacyjne.

Należy stwierdzić, że w/w elementy istnieją już w stanie stałej gotowości bojowej. Do wykonania nakazanych dla danego stanu gotowości czynności, przystępują siłami posiadanymi z etatu "P" z chwilą otrzymania zadania /sygnału/.

W dalszej kolejności wzmocniane są siłami i środkami z rzutu alarmowego.

Charakterystyka poszczególnych elementów mobilizacyjnego rozwinięcia :

ad.1 punkt kierowania mobilizacją /PKM/

organizuje się w składzie 5-7 osób. Na czele grupy stoi szef sztabu dywizji, której zadaniem jest :

- przyjmowanie zarządzeń lub sygnałów nakazujących mobilizacyjne rozwinięcie jednostek oraz przekazywanie ich do podległych jednostek a wewnątrz sztabu do wykonawców
- utrzymywanie wielokanałowej łączności ze sztabem OW oraz podległymi jednostkami ;

- zbieranie i analizowanie meldunków i sprawozdań mobilizacyjnych z podległych jednostek oraz opracowanie ich i przedstawienie do sztabu OW ;
 - analizowanie przebiegu mobilizacji w podległych jednostkach, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rosnące ukończenie, powstałe zakłócenia w realizacji planów, opracowanie wniosków dla dowódcy w sprawie usunięcia niedociągnięć i zakłóceń ; a po zaakceptowaniu przez dowódcę ZT, przekazanie zadań dla oddziałów /wykonawców/;
 - kontrolowanie przebiegu mobilizacji w sztabie dywizji i podległych jednostkach oraz udzielanie im niezbędnej pomocy ;
 - utrzymywanie łączności z terenowymi organami administracji wojskowej, władzami partyjnymi i administracyjnymi zabezpieczającymi mobilizacyjne rozwinięcie jednostek ;
 - kierowanie ewakuacją sprzętu i materiałów z miejsc stałej dyslokacji do zapasowych rejonów mobilizacji.
- fo
- ad.2. grupa operacyjno-szkoleniowa - organizowana jest celem zapewnienia warunków szybkiego podejmowania decyzji dla rozwiązania zadania bojowego oraz sprecyzowania zadań dla podwładnych. Ponadto kieruje ona przegrupowaniem sformowanych oddziałów z rejonów mobilizacji do właściwych rejonów alarmowych, organizuje elementy zabezpieczenia wojsk itp;
- fo
- ad.3. punkt kontrolno-informacyjny - jest elementem wykonawczym punktu kierowania mobilizacją;
- fo
- ad.4. punkt przyjęcia i rozdziału środków transportowych - organizowany może być na bazie cywilnego zakładu pracy albo siłami jednostki mobilizującej;
- fo
- ad.5. grupy mobilizacyjne - spełniają zasadniczą rolę w formowaniu pododdziałów wg. etatu czasu "W".

IV. ORGANIZACJA I PLANOWANIE MOBILIZACYJNEGO ROZWINIĘCIA DYWIZJI

Planowanie w zakresie mobilizacyjnego rozwinięcia jest uzupełnieniem i kontynuacją planowania operacyjnego. Ustala ono sposoby mobilizacyjnego rozwinięcia oddziałów i środków niezbędnych do realizacji planów operacyjnych, w ścisłym powiązaniu z założeniami osiągnięcia gotowości bojowej przez jednostki wojskowe. Ma ono na celu wypracowanie, w oparciu o możliwości i zadania optymalnego systemu mobilizacyjnego rozwinięcia wojsk oraz sprecyzowania form i sposobów działania w tym zakresie przez poszczególne sztaby.

Planowanie mobilizacyjne rozpoczyna się z chwilą otrzymania zadania i ma charakter ciągły.

Sztab dywizji jest organem koordynacyjno-kontrolnym w zakresie planowania mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek i dlatego planuje on przede wszystkim przedsięwzięcia związane z zarządzaniem i kierowaniem mobilizacją podległych jednostek wojskowych organicznych i innych, nakazanych dywizji do zmobilizowania.

Wypracowanie właściwej koncepcji mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek dywizji jest jednym z zasadniczych zadań dowództwa dywizji.

Po otrzymaniu zadania od dowódcy OW, dowódca dywizji przeprowadza analizę zadania, w której uwzględnia następujące zagadnienia:

- zadania poszczególnych oddziałów w zakresie ich mobilizacyjnego rozwinięcia łącznie z ich dodatkowymi zadaniami mobilizacyjnymi;
- ilość i charakter jednostek do zmobilizowania;
- możliwość wykonania zadań posiadanymi siłami i środkami w nakazanych terminach;
- kolejność rozwijania jednostek;
- materiałowe zabezpieczenie potrzeb poszczególnych jednostek;
- formę i sposób opracowania dokumentów wchodzących w skład planu mobilizacyjnego rozwinięcia ich treść, terminy i wykonawców;

- formy i zakres współpracy z WSzW, WKU i innymi instytucjami współdziałającymi.

Po przeprowadzonej analizie zadania dowódca dywizji ogłasza zamiar przeprowadzenia mobilizacyjnego rozwinięcia. Od tej pory sztab przystępuje do opracowania szczegółowego planu w interesującym go zakresie.

Otrzymane zadanie mobilizacyjne oraz posiadane siły i środki dla ich realizacji są elementami obiektywnymi. Natomiast określenie optymalnych sposobów i form realizacji nakazanych przedsięwzięć to elementy subiektywne, uzależnione od inwencji sztabu planującego. Precyzując zadania mobilizacyjne dla podległych jednostek należy brać pod uwagę ich realne możliwości, specyficzne warunki jakie występują np. : warunki koszarowe, magazynowe ich położenie , wielkość itp.

Istotnym elementem w pracy dowódcy dywizji jest wyraźne sprecyzowanie zakresu, formy i rodzaju przedsięwzięć, które powinny być realizowane w ramach planowania mobilizacyjnego przez sztab dywizji i sztaby oddziałów.

Dowódca obowiązany jest udzielić wytycznych do planowania mobilizacyjnego, w których winien :

- określić rodzaj i zakres przedsięwzięć wymagających szczegółowego zaplanowania w postaci konkretnych dokumentów ;
- omówić formę, sposób opracowania i treść poszczególnych dokumentów planu OWSGB /mobilizacyjnego rozwinięcia/ ;
- wyznaczyć odpowiedzialnych za opracowanie poszczególnych dokumentów ;
- ustalić formy współpracy z innymi instytucjami ;
- określić terminy zakończenia realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Wszystkie przedsięwzięcia w zakresie planowania mobilizacyjnego, realizowanego w sztabie dywizji znajdują swoje odbicie w opracowanej dokumentacji. W opracowanych dokumentach istotną rolę odgrywa nie tylko treść ale i forma ujmowania poszczególnych zagadnień.

Sztab dywizji planuje przedsięwzięcia OWSGB mając na uwadze sprawne kierowaniem procesem OWSGB rozwinięcia pod-

ległych i powierzonych do zmobilizowania jednostek.

W sztabie dywizji wykonuje się następujące dokumenty.

Plan Osiągania Wyższych Stanów Gotowości Bojowej :

1. Plan dowodzenia podległymi jednostkami w procesie OPŁGB, opracowuje się go na mapie 1:100 000 z legendą i zwykle obejmuje on :

- rejony alarmowe oddziałów ;
- zasadnicze i zapasowe rejony mobilizacji ;
- ilość i sposób uzupełniania potrzeb mobilizacyjnych z poszczególnych WKU ;
- organizację łączności, szczególnie przewodowej ;
- inżynierską rozbudowę rejonów alarmowych i mobilizacji ;
- drogi marszu i ewakuacji z regulacją ruchu ;
- elementy ochrony i obrony oraz inne przedsięwzięcia zabezpieczające uruchomienie, kierowanie i przebieg OWSGB /mobilizacyjnego rozwinięcia/ ;
- tabela norm czasowych OWSGB /oddzielnie dla jednostek o niepełnych stanach, skadrowanych i formowanych od nowa.

A. Organizacja mob. uzupełniania jednostek :

- a/ zadania,
- b/ przeformowania wg etatu cz. "W",
- c/ formowanie od nowa,
- d/ jednostki jako rzuty ~~skadrowane~~ awangardowe do wykonywania zadań.

B. Alarmowanie.

C. Kierowanie - dowodzenie.

D. Siły i środki wydzielane dla jednostek nowoformowanych.

E. Warianty prowadzenia mobilizacji.

2. Myśl przewodnia do osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej. Treścią której winno być :

- zadania mobilizacyjne ;
- zasadnicze terminy realizacji ;
- koncepcja wykonania zadań mobilizacyjnych /wg wariantów/ z określeniem terminów osiągnięcia pełnej gotowości przez poszczególne elementy mobilizacyjnego rozwinięcia ;

- organizacja elementów mobilizacyjnego rozwinięcia i ich zasadnicze zadania ;
- organizacja przyjęcia rezerw osobowych i środków transportowych z gospodarki narodowej ;
- organizacja szkolenia i zgrywania wojsk ;
- organizacja żywienia i zakwaterowania wojsk ;
- koncepcja mobilizacyjnego rozwinięcia wojsk dywizji i osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej w wypadku pobytu jednostek na poligonach i przy wykonywaniu prac na rzecz gospodarki narodowej ;
- terminy skierowania załączków wojennych ;
- organizacja bojowego zabezpieczenia ;
- terminy składania meldunków.

3. Harmonogram zasadniczych czynności ZT w procesie osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej.

Podstawę do opracowania harmonogramu zasadniczych czynności stanowi "Tabela zasadniczych sygnałów dowodzenia WIELOBOK".

Harmonogram określa : wykonawców, terminy, zasadnicze przedsięwzięcia, miejsce, siły i środki realizacji.

4. Plan uzupełniania potrzeb mobilizacyjnych.

Podstawą do opracowania tego planu są : etaty czasu "P" i "W" oraz wydzielone załączki i posiadane środki transportowe z użytku bieżącego i zapasu nienaruszalnego, jak również zabezpieczenie potrzeb przez WKU.

Opracowuje się go na poszczególne jednostki organiczne i nie-organiczne oraz sumarycznie za dywizję.

Uzupełnienie potrzeb mobilizacyjnych z rezerwy wykazuje się w rozbiciu na mobilizacyjny rzut alarmowy i uzupełnienie zasadnicze.

5. Plan politycznego zabezpieczenia osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej.

6. Schemat przejścia z etatu cz."P" na cz."W" w sposób graficzny.

7. Plan ewakuacji środków i materiałów w dywizji.

8. Plan zabezpieczenia bojowego /rozpoznanie, ubezpieczenie, maskowanie, inżynieryjna rozbudowa itp./ ;
9. Plan przewozu wojsk koleją.
10. Plan organizacji łączności telefonicznej stałej i polowej.
11. Wytyczne dowódcy do organizacji szkolenia i zgrywania wojsk.
12. Rozliczenie zasadniczych czynności.
13. Plan przerzutów materiałowych w okresie mob.
14. Organizacja regulacji ruchu.
15. Sygnały alarmowe.
16. Terminy składania meldunków.
17. Ukompletowanie sztabu DZ oraz skład wydzielanych elementów stanowisk dowodzenia /org.wydz.SD ; ukompletowanie wydziel.elementów/.

Ponadto wszyscy szefowie rodzajów wojsk i służb i wydziałów wykonują plany osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej dotyczące poszczególne komórki organizacyjne sztabu.

Wykonanie wyżej wymienionych dokumentów i ciągle utrzymywanie ich w aktualnym stanie wymaga głębokiej analizy wszystkich warunków mobilizacji w dywizji i ścisłej współpracy między jednostkami, sztabami dywizji i terenowymi organami administracji wojskowej.

Najlepiej opracowany plan OWSGB mimo swej konkretności będzie zawsze wytyczną działania obejmującego założenia, zakres działania, obowiązki wykonawców i jako taki będzie ulegał ciągłej aktualizacji.

Po opracowaniu planu OWSGB, który ogólnie można określić jako zbiór dokumentów stale zmieniających się, będzie musiał być poddawany ciągłej aktualizacji poprzez dokonywanie zmian i poprawek spowodowanych :

- kbrektą zadań mobilizacyjnych ;
- reorganizacją jednostek wchodzących w skład dywizji ;
- zmianą rejonów mobilizacji ;
- nowymi udoskonalonymi rozwiązaniami w zakresie uzupełniania potrzeb mobilizacyjnych, organizacji powiadamiania, dowozu,

przyjęcia potrzeb mobilizacyjnych ;

- dalszymi usprawnieniami kierowania OWSGB.

Zapewnienie stałej aktualności planu OWSGB osiąga się przez systematyczne dokonywanie zmian wynikłych i spowodowanych wyżej wymienionymi przyczynami.

Nie wystarczy jednak samo dokonywanie zmian w planie. Należy na bieżąco informować i zapoznawać zainteresowanych oficerów o dokonanych zmianach w planie.

Nieprzestrzeganie zasad w zakresie utrzymania aktualności planu OWSGB będzie miało zasadniczy wpływ, a tym samym może opóźnić termin zakończenia mobilizacji i osiągnięcia odpowiedniej gotowości bojowej dywizji.

W związku z tym należy podkreślić, że problem aktualności opracowanego planu OWSGB powinien być stałą troską zarówno dowódcy dywizji jak i dowódców jednostek mobilizowanych oraz komendantów WKU uzupełniających potrzeby jednostek mobilizowanych.

V. WYBRANE PROBLEMY PRZEBIEGU MOBILIZACYJNEGO ROZWINIECIA
=====

DYWIZJI
=====

Podstawę przystąpienia do realizacji przedsięwzięć mobilizacyjnych stanowi rozkaz MON przekazywany do wszystkich ogniw dowodzenia, albo w formie umownych sygnałów powiadamiania, określających rodzaj nakazanych do realizacji przedsięwzięć mobilizacyjnych, przekazywanych w ramach garnizonowego systemu powiadamiania sił zbrojnych.

Sygnały o zarządzeniu mobilizacji przekazuje się głównie przez wojskowe techniczne środki łączności. Zasadniczą rolę w systemie powiadamiania o zarządzeniu mobilizacji spełniają garnizonowe ośrodki alarmowania i powiadamiania, które przekazują otrzymane sygnały do wykonawców.

Sygnały o zarządzeniu mobilizacji mogą być również przekazywane w sieci łączności ministerstwa łączności i spraw wewnętrznych. Sygnały te mogą być nadawane przez służby dyżurne wszystkich ogniw dowodzenia za pośrednictwem urzędów

pocztowych i telekomunikacyjnych oraz central łączności innych resortów po podaniu dodatkowego hasła " PILNY PANSTWOWY ".

Dowództwo dywizji, jeżeli zostało wyznaczone do przekazywania sygnałów o zarządzeniu mobilizacji, po przyjęciu sygnałów ze sztabu OW ustala jednostki nakazane do zmobilizowania i przekazuje im odpowiedni sygnał.

Jeżeli sztab dywizji nie bierze udziału w przekazywaniu sygnałów, otrzymuje tylko z GOA sygnał o zarządzeniu mobilizacji dla podległych oddziałów oraz sygnał dotyczący zarządzenia mobilizacji w jednostkach wojskowych powierzonych mu do zmobilizowania.

Oddziały dywizji dyslokowane w innych garnizonach aniżeli dowództwo, sygnały o zarządzeniu mobilizacji otrzymują zgodnie z planem powiadamiania i alarmowania, a dowództwo dywizji otrzymuje od tych oddziałów meldunki o otrzymaniu sygnału, o rozpoczęciu i przebiegu mobilizacji w tych oddziałach.

Do sztabu dywizji, jako GOA może wpłynąć sygnał nakazujący wprowadzenie określonego stanu gotowości bojowej wojsk według klucza adresowego lub też tylko wybranych jednostek.

W pierwszym wypadku dyżurna służba operacyjna /DSO/ dywizji przekazuje sygnał do adresata meldując o tym dowódcy lub szefowi sztabu. Zarządza ściągnięcie kadry do sztabu dywizji, zbiera meldunki z podległych ogniw i melduje do sztabu OW.

W drugim wariantcie DSO melduje dowódcy lub szefowi sztabu o otrzymanym sygnale, powiadamia oficerów bezpośrednio odpowiedzialnych za powiadamianie wojsk i zespołu kierowania procesem osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej. W tym też wariantcie mogą być przekazywane sygnały ze sztabu OW poprzez DSO do poszczególnych garnizonów lub dowódców jednostek mobilizujących wg szczegółowych adresów.

W wypadku wpłynięcia sygnału nakazującego rozwinięcie dywizji, NDSO natychmiast powiadamia oficerów dowództwa dywizji i przekazuje sygnał do dowódców jednostek wojskowych podległych dywizji.

W tym samym czasie na rozkaz dowódcy dywizji następuje zarządzenie alarmu dla sztabu dywizji, w celu jaknajszybszego zebrania kadry i zorganizowania wszystkich elementów mobilizacyjnego rozwinięcia wojsk.

Rozpoczyna się nawiązanie współdziałania i współpracy z terenowymi organami administracji państwowej i wojskowej partycypujących w przedsięwzięciach planu zabezpieczenia OWSGB dywizji.

Po zebraniu się kadry sztabu dywizji dowódca /jeżeli pozwala na to czas/ przeprowadza krótką odprawę z oficerami, zwracając szczególną uwagę na następujące zagadnienia :

- skorygowanie zmian w zadaniach mobilizacyjnych oddziałów;
- precyzuje terminy realizacji mobilizacji ;
- uściśla miejsce przeprowadzenia mobilizacji ;
- ustala tryb prowadzenia kontroli i kierowania przebiegiem mobilizacji i inne w zależności od potrzeb i sytuacji.

Z chwilą uruchomienia mobilizacji, po odprawie wszyscy oficerowie przystępują do wykonywania swoich obowiązków i zadań. Sztab w tym czasie zarządza ewakuację zapasów utrzymywanych w dywizji do rejonu alarmowego.

Zespół kierowania procesem OWSGB w tym okresie przyjmuje kierownictwo mobilizacyjnym rozwinięciem dywizji i powierzonych jednostek do zmobilizowania /około 60 minut od momentu wprowadzenia pełnej gotowości bojowej, ze stanu stałej gotowości bojowej/. Zbiera meldunki z podległych jednostek o zapoczątkowaniu mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych. Analizuje sytuację w sztabach i oddziałach dywizji, ze szczególnym zwróceniem uwagi na wszelkie zakłócenia i odchylenia od przyjętych rozpracowań w planach mobilizacyjnych, przedstawia dowódcy dywizji w formie wniosków i propozycji do akceptacji, a następnie przekazuje zadania do oddziałów z udzieleniem pomocy ze strony oficerów sztabu dywizji włącznie.

Sztab dywizji w procesie mobilizacyjnego rozwinięcia spełnia rolę o charakterze organizacyjno-koordynacyjnym, związaną przede wszystkim z zarządzaniem mobilizacji i kierowaniem jej przebiegiem.

Zasadnicze czynności i przedsięwzięcia mobilizacyjnego rozwinięcia prowadzone są przez oddziały dywizji. Sztab dywizji bez oficerów wchodzących w skład zespołu kierowania procesem OWSGB przechodzi do rejonu alarmowego i organizuje polowy system dowodzenia ! Utrzymuje ścisły kontakt z zespołem kierowania , przez który kieruje przebiegiem mobilizacyjnego rozwinięcia w oddziałach dywizji.

Po zakończeniu mobilizacji oficerowie zespołu kierowania procesem OWSGB dołączają do sztabu dywizji na polowe SD.

VI. KIEROWANIE PRZEBIEGIEM MOBILIZACYJNEGO ROZWINIĘCIA DYWIZJI.

Kierowanie mobilizacyjnym rozwijaniem jest to zespół czynności i przedsięwzięć, podejmowanych w celu sprawnego i terminowego przeprowadzenia mobilizacji.

Rozpoczyna się z chwilą zarządzania mobilizacji i trwa do jej zakończenia i osiągnięcia przez dywizję pełnej gotowości bojowej.

Kierowanie mobilizacyjnym rozwinięciem dywizji obejmuje następujące podstawowe przedsięwzięcia :

- szybkie przekazanie sygnałów i zarządzeń do wykonawców ;
- uruchomienie mobilizacji oraz przedsięwzięć przygotowawczych ;
- zbieranie i analizowanie meldunków o stanie mobilizacji oraz dokonywanie analizy zaistniałej sytuacji ;
- zespolenie wysiłków organów uzupełnień i współdziałających z nimi terenowych organów administracji wojskowej, państwowych, gospodarki narodowej oraz jednostek wojskowych - celem zabezpieczenia sprawnego uzupełniania potrzeb mobilizacyjnych jednostek mobilizowanych ;
- sprawowanie nadzoru nad realizacją przedsięwzięć mobilizacyjnych, wprowadzenie odpowiednich korekt oraz udzielanie pomocy ;
- kierowanie ewakuacją sprzętu bojowego i zapasów materiałowych z magazynów stałych do rejonów alarmowych ;

- podejmowanie na podstawie analizy i oceny aktualnej sytuacji niezbędnych decyzji i przekazywanie do wykonawców w formie zarządzeń mobilizacyjnych ;
- ciągle analizowanie sytuacji polityczno-wojskowej i odpowiednie reagowanie na przebieg mobilizacji w jednostkach wojskowych ;
- prowadzenie mapy roboczej w przebiegu mobilizacyjnego rozwinięcia dywizji ;
- opracowywanie i przesyłanie meldunków i sprawozdań z przebiegu mobilizacji do sztabu OW ;
- w wypadku zakłóceń, opracowywać wnioski i propozycje dla dowódcy, a następnie decyzje dowódcy dla wykonawców ;
- koordynacja, nadzorowanie i udzielanie pomocy oddziałom dywizji w toku ich mobilizacji ;
- utrzymanie współpracy z terenowymi organami administracji wojskowej zabezpieczającymi mobilizacyjne rozwinięcie oddziałów dywizji.

Kierowanie przebiegiem mobilizacyjnego rozwinięcia dywizji powinno być ciągle, stanowcze, elastyczne i skryte. Można to osiągnąć przez nieprzerwany wpływ dowódcy i podległych mu organów dowodzenia na tok mobilizacji, szybkie i śmiałe podejmowanie decyzji, stosowanie najpraktyczniejszych metod pracy dowódcy i sztabu oraz stosowanie zasad tajnego dowodzenia.

Zakończenie :

Założenia osiągnięcia przez dywizję WSGB zostały sprecyzowane w Instrukcji Sztabu Generalnego. Jednak z uwagi na gryf tajności tych dokumentów - przedstawiłem tylko ogólną charakterystykę założeń mobilizacyjnego rozwinięcia.

Wykonano w 5-ciu egz.

Egz.nr 1-5 Bibl.Szkol.ASG

Wyk.płk K.Zdaniak

Druk.H.B. dnia 13.11.75 r.

Nr ks.masz.0-45/OM

Z

Z

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
KADEMU SZTABU GENERALNEGO
gen. broni K. Świerczewskiego

138571